

движими и недвижими имоти за 173,029,048 лева споредъ оцѣнките по емлячните общински книги.

Частно сдружаванията сѫ имали собствени имоти презъ 1912 год.

Дружествени сгради за	103,880.67 лева
Ниви, ливади и пр.	7,718.64 "
Желѣзни каси	111,324.53 "
Земл. машини и др. ордия	120,807.58 "
Книги и списания	6,779.52 "
Други инвентари	27,678.76 "

Всичко за 378,189.70 лева.

Слѣдния балансъ ни дава кратки изрази за състоянието на Българска Централна Кооперативна Банка презъ първите три години отъ основаванието ѝ.

Кооперативна застраховка за земедѣл. произведения.

Съ законъ отъ 1895 год. въ България се тури начало на застраховка отъ градушка на земедѣлски произведения.

Отъ тия застраховки бѣ изключенъ само тютюня. Застрахователната прѣмия бѣше еднаква за всички култури и мѣстности—5% върху поземелния данакъ. Освѣнъ отъ одръжките 5% фанда се подпомагаше и отъ държавата съ 500,000 лева годишно:

Този законъ не даде добри резултати. Той бѣше отмененъ презъ 1903 год.

Съ закона отъ 26 декември 1910 год. за застраховка на земедѣлските произведения стъ градушка се въведе сегашната застраховката. Тя почива върху принципите на свободата, взаимността и добрата воля.

Това дѣло, както и застраховките за едъръ рогатъ добитъкъ се поставя подъ вѣдомството на коопаративната банка. Прѣмията опредѣлена за всѣка община и зависи отъ мѣстния културенъ и градобитенъ рискъ. Основния фондъ за застраховките е основанъ съ отпуснатите отъ държавата единъ милионъ лева. Вънъ отъ това всѣка година държавата субсидира този фондъ най-малко съ 300,000 лева.

Късата практика съ тоя новъ видъ застраховки, на наша почва още нени дава право да се произнесемъ тѣй или инѣкъ за дѣлото. Като нѣщо ново, тоз начинъ на застраховки, нещо съмнѣние, има и своите недостати, които съ течението на врѣмето и практиката, ще се избѣгнатъ. Нужно е на първо врѣме да се направи нѣкаква реформа въ оцѣнителния персоналъ, за който тукъ-тамъ се чуватъ по-добри отзиви и незадоволства. Вънъ отъ туй, прѣмията на нѣкой култури е толкова висока, та едва ли ще е възможно да се постоянно